

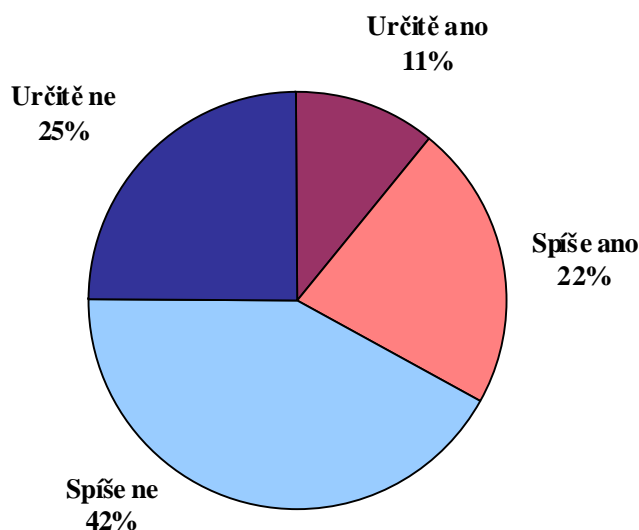
RODIN S FINANČNÍMI PROBLÉMY NEPŘIBÝVÁ

V uplynulém roce se třetina domácností (33 %) ocitla v obtížné finanční situaci. V porovnání s rokem 2010 došlo v tomto ohledu ke zlepšení. Mezi rodinami, v jejichž finančním hospodaření převažují půjčky, se však v problémech ocitla většina. Poměrně dobře finančně zajištěna je podle vlastního vyjádření téměř polovina českých domácností (48 %) a tento podíl se v posledních čtyřech letech téměř nemění.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 29. prosince 2011 až 9. ledna 2012. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1258 respondentů.

STEM v prvním letošním průzkumu položil i několik otázek na subjektivně hodnocenou finanční situaci českých rodin. Celkem třetina dotázaných uvedla, že jejich domácnost se během posledního roku ocitla ve velmi obtížné finanční situaci. „Velmi ohrožených“ je zhruba desetina, dalších 22 % se do velmi obtížné finanční situace za poslední rok dostalo „spíše“.

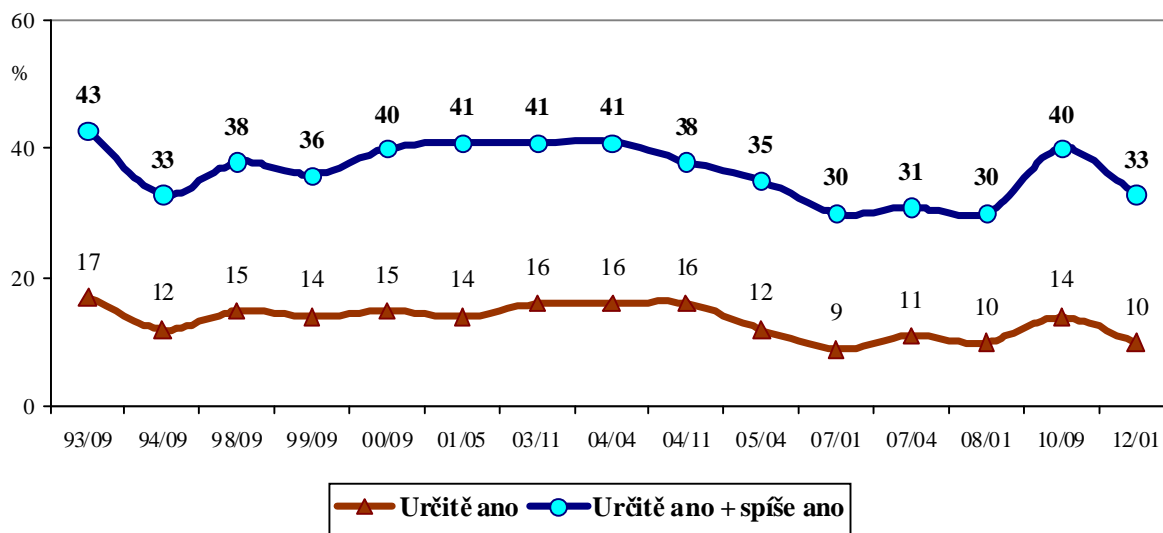
„Ocitla se Vaše domácnost během posledního roku ve velmi obtížné finanční situaci?“

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let

Z porovnání s výsledky z roku 2010 je vidět, že domácností, které se v posledním roce dostaly do finanční tísně, ubylo. Současné výsledky se velmi přiblížily k úrovni, kterou STEM zaznamenal v letech 2007-2008, kdy bylo „finančně ohrožených“ domácností v ČR nejméně.

"Ocitla se Vaše domácnost během posledního roku ve velmi obtížné finanční situaci?"

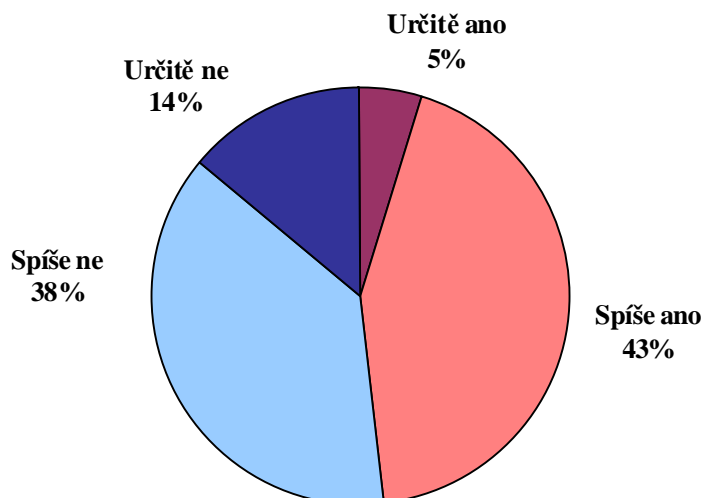

Pramen: STEM, Trendy 1993-2012

Z domácností důchodců postihla krajní finanční nouze v posledním roce přibližně třetinu (34 % kladných odpovědí), z domácností, jejichž situaci charakterizoval nezaměstnaný respondent, téměř 80 %. Častěji se finanční obtíže dotkly i domácností rozvedených (44 %) a vdovců a vdov (37 %). Výrazně je výskyt finanční nouze ovlivněn vzděláním respondenta. Mezi lidmi se základním vzděláním bez vyučení odpovědělo kladně 50 %, mezi vyučenými 36 %, mezi středoškolsky vzdělanými s maturitou 29 % a mezi vysokoškolsky vzdělanými 20 %.

Když změníme úhel pohledu a zeptáme se pozitivně, zda je domácnost dotázaných občanů poměrně dobře finančně zajištěna, odpovídá souhlasně téměř polovina respondentů. Z dlouhodobé perspektivy jde o celkem stabilní ukazatel, po nárůstu v roce 2007 se podíl dobře finančně zajištěných domácností pohybuje kolem hranice 50 %.

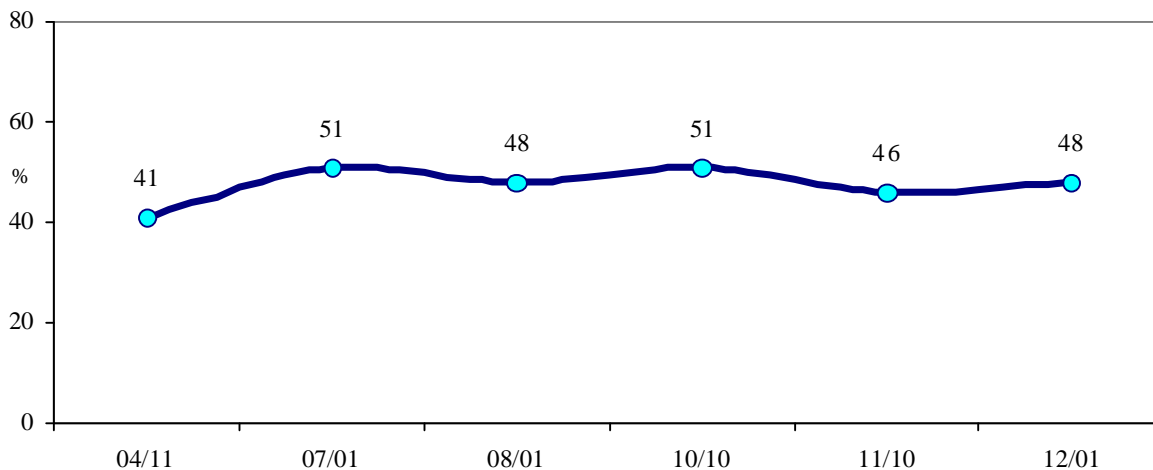
„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

(podíl odpovědí „určitě ano“ + „spíše ano“ v %)

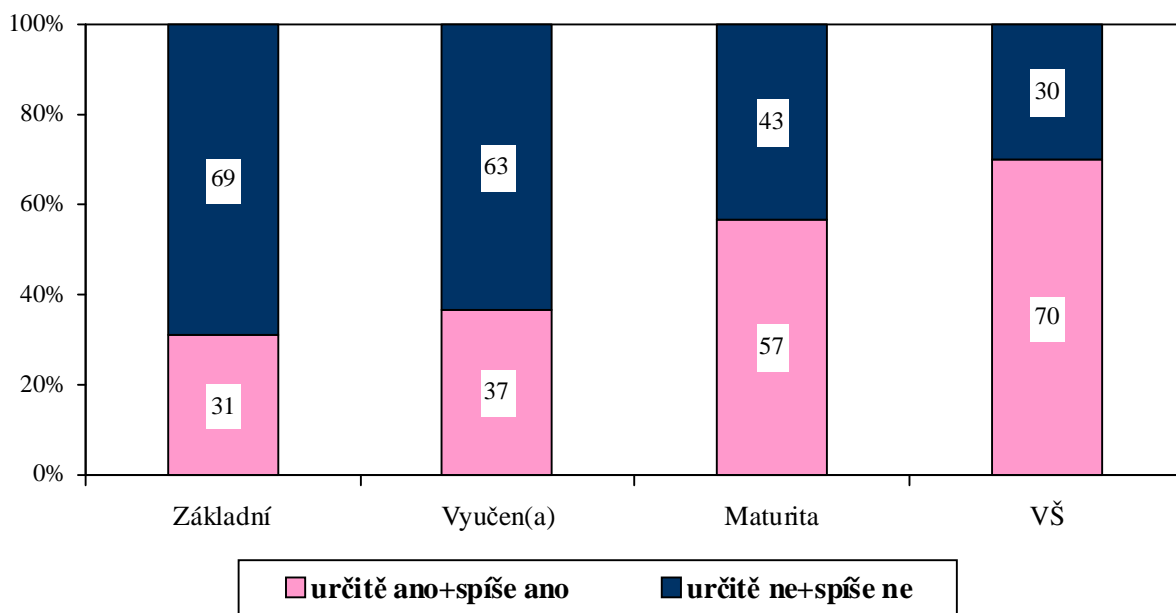

Pramen: STEM, Trendy 2004-2012

Finanční situaci domácnosti lépe hodnotí lidé s vyšším vzděláním, především vysokoškolsky vzdělaní, dále také podnikatelé, živnostníci a studenti. Podprůměrně často uvádějí dobré finanční zajištění důchodci (41 %), zaměstnanci v dělnických profesích (35 %) a nezaměstnaní (16 %), z hlediska rodinného stavu rozvedení (33 %) a ovdovělí (36 %). Lidé různého věku se v hodnocení finančního zajištění domácnosti neodlišují. Podle očekávání jsou rozdíly v této otázce mezi lidmi, kteří oceňují různou částkou svůj majetek. Vyšší hodnota majetku znamená také zvyšující se míru spokojenosti s finančním zajištěním domácnosti. Ovšem i mezi lidmi, kteří oceňují svůj majetek částkou nižší než 300 tisíc korun, je čtvrtina těch, kteří považují svou domácnost za dobře finančně zajištěnou.

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

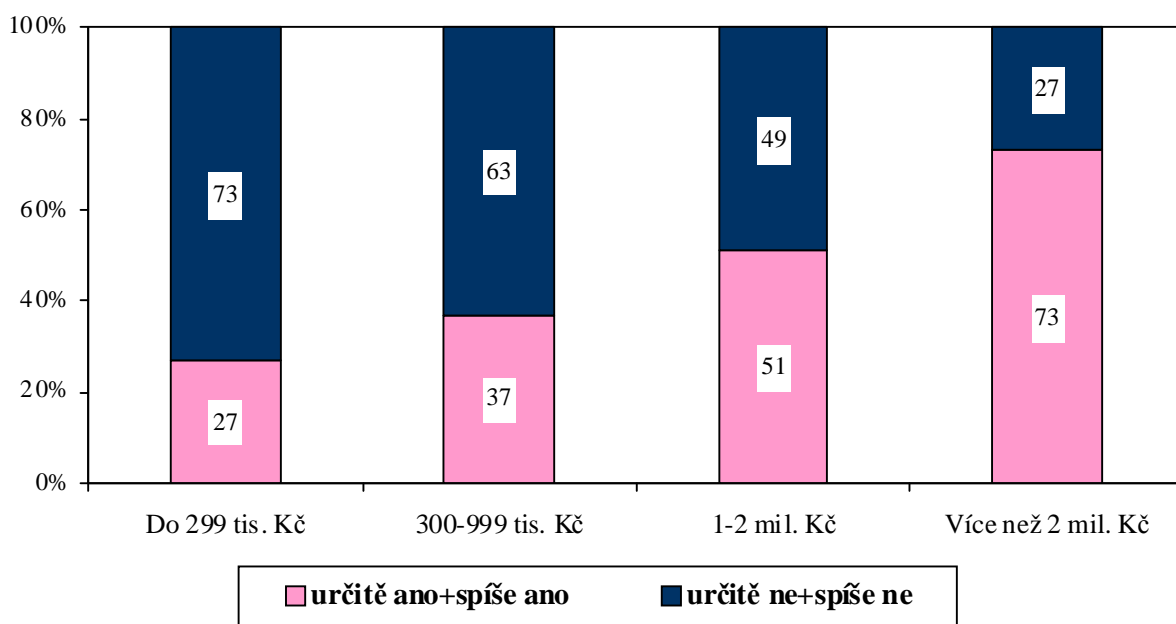
Podle vzdělání

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

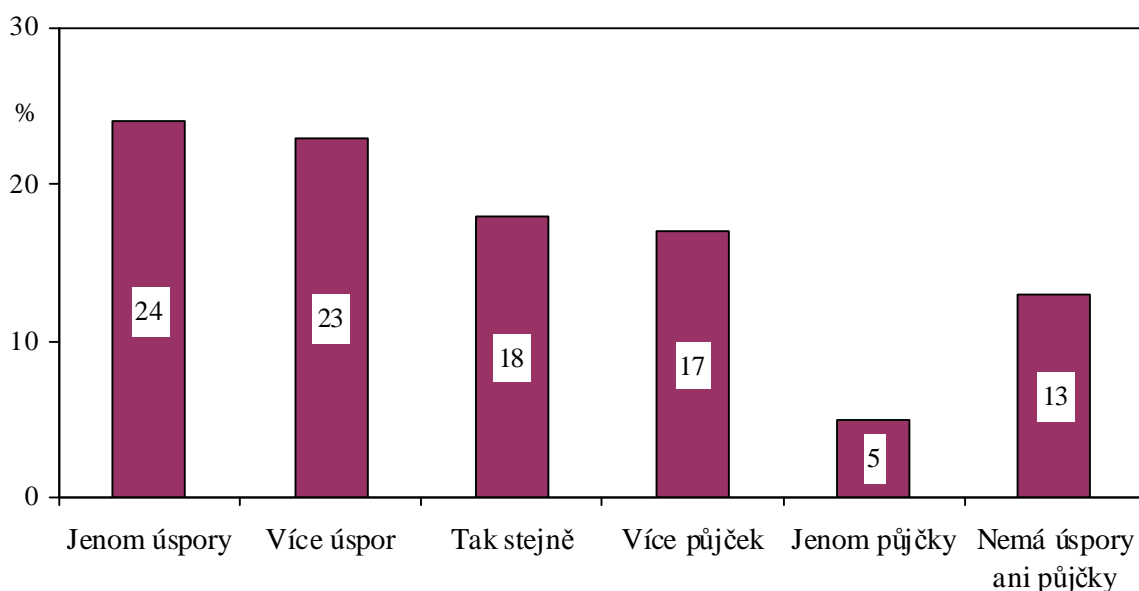
Podle hodnoty majetku

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let

V médiích často komentovanou skutečností je, že řada českých domácností se potýká se značným zadlužením. STEM se pokusil o zjištění rozsahu tohoto jevu. Z odpovědí na položenou otázku vyplývá, že téměř polovina domácností (47 %) je po této stránce „v plusu“, tj. nemá buď žádné půjčky a přitom má úspory nebo má více úspor než půjček. Další téměř třetina má bilanci vyrovnanou: buď má přibližně stejně půjček jako úspor (18 %) nebo nemá ani půjčky, ani úspory (13 %). Převaha půjček se týká 17 % domácností a 5 % uvádí, že má jen půjčky.

„Když na jedné straně sečtete všechny Vaše finanční úspory a na straně druhé všechny Vaše úvěry a půjčky, řekl(a) byste, že máte celkově:“

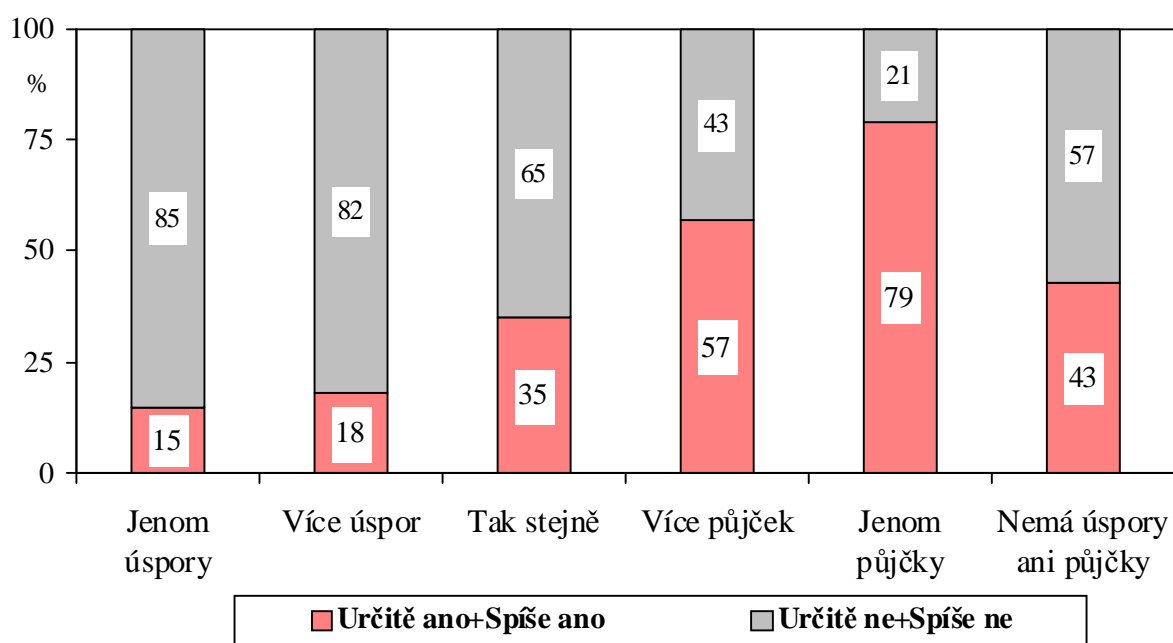

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let

Samotná existence půjček resp. jejich převaha nad úsporami ještě nutně nemusí znamenat existenci obtížné finanční situace. Z výsledků výzkumu nicméně vyplývá, že mezi těmi domácnostmi, které mají více půjček než úspor, se v posledním roce dostalo do obtížné finanční situace bezmála 60 %, a mezi těmi, které mají pouze půjčky, kolem 80 %. Ukazuje se tak tedy, že převaha půjček v hospodaření domácnosti s sebou ve většině případů nese i finanční potíže.

„Ocitla se Vaše domácnost během posledního roku ve velmi obtížné finanční situaci?“

Podle bilance úspor a půjček v domácnosti

Pramen: STEM, Trendy 01/2012, 1258 respondentů starších 18 let